

1

‘De familie Caswell in Hereford. Waren dat geen cliënten van jou, Geoffrey?’

Ik had wel rood kunnen worden van schrik toen Angela dat vroeg. Maar waarschijnlijk verried mijn geofende gelaat geen enkele reactie, hoe graag ze er ook iets op had gelezen. Tussen mijn vrouw en mij heerste er al sinds enige jaren een merkwaardig ongegronde vijandschap, een wederkerig soort teleurstelling die eeuwig en altijd zocht naar kleinigheden die het potentieel van een waarachtige grief herbergden. Ik nam aan dat ze me zoals gewoonlijk probeerde te vangen, dus ik trok mijn wenkbrauwen op alsof ik haar niet goed had gehoord.

‘De Caswells uit Hereford, Geoffrey. Om precies te zijn Victor Caswell en zijn vrouw Consuela. Heb jij niet een huis voor hen gebouwd?’

Fronsend zette ik mijn kopje met slechts een amper hoorbaar tikje weer op het schoteltje. Ik deed alsof ik een kruimeltje geroosterd brood van mijn mouw veegde en keek langs Angela naar het raam. Het was dinsdag 25 september 1923 volgens de krant die opengevouwen voor haar lag. Kwart over acht volgens de onbetrouwbare klok op de schoorsteenmantel; een geschenk van een van haar tantes. De weersvoorspelling was regenachtig met opklaringen, en zo’n opklaring was momenteel verantwoordelijk voor een zee van zonlicht die het oppervlak van de marmelade deed fonkelen en een oogverblindende aura om het ietwat gebogen hoofd van mijn vrouw toverde. Het licht gaf haar kapsel zijn gouden glans terug, maar vermocht de ijzigheid in haar stem niet weg te nemen.

‘Clouds Frome, bij Hereford. Daar heb ik je absoluut over gehoord. Was dat niet je eerste grote opdracht?’

Clouds Frome. Inderdaad, ze had gelijk. Mijn eerste en daarom dierbaarste opdracht, maar ook de akeligste, hoewel dat niet aan het ontwerp of de bouw lag, want de fout zat 'm in iets anders. Ik had het huis – waarvan elke steen en holte ooit even vertrouwd waren geweest als de lijnen in de palm van mijn hand – twaalf jaar niet gezien. Ik had zelfs geen blik geworpen op de foto ervan in dat oude exemplaar van *The Builder* dat ik blindelings in mijn werkkamer zou weten te vinden. Ik had er nog geen blik op willen werpen. Vanwege de naam die mijn vrouw zojuist had opgedregd uit een verdronken maar nog lang niet vergeten verleden. De Caswells uit Hereford. Victor en Consuela. Vooral Consuela.

Ik schraapte mijn keel en keek naar Angela. Zoals verwacht waren haar blauwgroene ogen op me gericht en haar geëpileerde wenkbrauwen opgetrokken; de ene iets meer dan de andere, ten teken van twijfel. Haar lippen waren samengeperst en op de scheidslijn van kin en wang tekenden zich rimpeltjes af die er ooit niet hadden gezeten.

'Jawel,' zei ik. 'Ik heb Clouds Frome voor de familie Caswell gebouwd. Een hele poos geleden. Voor wij elkaar leerden kennen. Hoezo?'

'Dit bericht heb je dus niet gelezen?' Ze tikte met een gelakte nagel op de opengeslagen krant terwijl het zonlicht uit de kamer verdween en er een plotselinge kilte in de atmosfeer ontstond.

'Nee, ik heb de krant vanmorgen nauwelijks ingekeken.'

Ik zou zweren dat Angela bijna glimlachte. Haar lippen trilden een beetje en er fonkelde iets in haar ogen. Daarna trok ze dat nietszeggende, zogenaamd openhartige gezicht dat ik zo dikwijls zag. 'Dan is het maar goed dat mijn oog er wel op is gevallen. Anders had je het misschien niet geweten.'

'Wat geweten, lieve?'

'Wat gênant had kunnen zijn,' vervolgde ze onoprecht, 'als

iemand je had gevraagd of jij haar tot zoiets in staat had gebracht.’

‘Tot wat in staat?’

Angela keek naar de krant en leek van plan om me tot razernij te brengen, want ze deed een poosje met gefronste wenkbrauwen alsof ze het stukje opnieuw las. Vervolgens pakte ze haar sigaret van de porseleinen asbak naast zich, nam een lange trek en zei zonder plichtplegingen: ‘Tot moord.’ Ze blies een wolkje rook naar het plafond. ‘Het schijnt een uitgemaakte zaak te zijn.’

Het valt nu niet mee om me de emoties te herinneren waarmee ik dat bondige, onbarmhartige krantenbericht las, en ik weet helemaal niet meer met welke woorden ik het onderwerp van tafel veegde en me haastte te zeggen dat ik de tijd helemaal was vergeten, een vroege afspraak op kantoor had en echt, ja echt, onmiddellijk op moest stappen. Ik geloof geen moment dat Angela onder de indruk was van mijn toneelstukje. Ze zal zeker hebben gezien wat ze had gehoopt: dat ik niet alleen opkeek van wat ik las, maar ook tot in het diepst van mijn ziel geschokt was. Ze zal hebben beseft dat het feit dat ik de krant achteloos op tafel liet liggen niets betekende; dat ik vijf minuten later een ander exemplaar van een straatventer kon en zou kopen, en dat ik tegen een of ander hek zou leunen om steun te zoeken terwijl ik die korte, geladen en nagalmende zinnen herlas.

VERGIFTIGING IN HEREFORD

In het onderzoek naar de moord op Rosemary Caswell, een nicht van de rijke zakenman Victor Caswell uit Hereford, heeft zich gisteren een sensationele ontwikkeling voorgedaan. Consuela Caswell, de Braziliaanse vrouw van de heer Caswell, verscheen voor

de rechter van instructie in Hereford op beschuldiging van de moord op juffrouw Caswell en poging tot moord op de heer Caswell, door toediening van vergif. Dit alles heeft plaatsgevonden in het huis van de familie, Clouds Frome bij Hereford, op zondag 9 september. Mevrouw Caswell is vrijdag gearresteerd na huiszoeking op Clouds Frome, waarbij arsenicum en een aantal belastende brieven werden gevonden. Zij ontkende de beschuldigingen en is voor de duur van een week in verzekerde bewaring gesteld.

Die ochtend was de ondergrondse nog drukker dan anders, maar ik was dankbaar voor het gedrang van de mensen om me heen die aan de lussen hingen, dankbaar vanwege de privacy die ze me onbewust verschaften en waarin ik één obscuur berichtje kon lezen en herlezen om er iets van betekenis uit te destilleren. *Vergiftiging in Hereford* stond onopvallend tussen verslagen van een tiental rechtszaken. Dronken vechtpartijen. Huiselijk geweld. Inbraken en diefstallen. En moord. In Hereford. In een familie die ik kende en in een huis dat ik had gebouwd. Door een vrouw die ik... Hoe was dat in godsnaam mogelijk?

‘Pardon, wat zegt u?’ De man links van me keek me met een geërgerde frons aan door een bril met borrelglasjes. Kennelijk had ik mijn gedachten hardop geuit en was hij bang dat zijn oplossing van de kruiswoordpuzzel in de *Daily Telegraph* in het gedrang zou komen door een medereiziger die wellicht niet goed bij zijn hoofd was. Ik zag al voor me hoe hij met die zeurstem van hem tegen een getergde echtgenote in Ruislip zou klagen dat zulke incidenten tegenwoordig aan de orde van de dag waren.

‘Niets.’ Ik probeerde te glimlachen. ‘Helemaal niets. Neemt u mij niet kwalijk.’

‘Al goed.’ Hij sloeg de krant op zijn knie en begon een woord in te vullen.

Al goed? Niks al goed. Om de waarheid te zeggen was het helemaal niet goed. Het was zelfs goed fout.

Ooit was ik verliefd geweest op Consuela Caswell. Ooit had ik haar bemind en zij mij. Een poosje had het er veel van weg dat niets ooit meer voor me kon betekenen dan wat wij voor elkaar voelden. Maar dat was twaalf jaar geleden en allemaal vergeten, zij het misschien niet vergeven. Dus was er geen enkele reden – althans geen reden gebaseerd op logica of gezond verstand – dat deze wending in de loop der gebeurtenissen me zo van mijn stuk bracht. En toch... En toch... Het leven wordt er niet vrolijker op naarmate we ouder worden: het levenspad wordt een wirwar van verkeerde afslagen, we gaan gebukt onder spijt en worden beslopen door het bewustzijn van onze eigen nietigheid. Als onze ambitie wordt gedwarsboomd en onze hoop gefrustreerd, wat rest ons dan nog dan onze vergissingen te betreuren? En in het geval van Consuela was het nog erger dan een vergissing: het was verraad.

Mijn overhaaste vertrek van Suffolk Terrace verschaftte me wat extra tijd en die kon ik goed gebruiken. Daarom onderbrak ik mijn reis in Charing Cross en ging te voet verder via Embankment tot aan Blackfriars Bridge. Vervolgens liep ik door een doolhof van smalle straatjes naar St. Paul’s waar ik, zoals zo dikwijls, even stilstond om vol bewondering omhoog te kijken naar Wrens majestueuze koepel. De bouw had vierendertig jaar in beslag genomen en Wren was al ouder dan ik nu toen hij eraan begon. Waar haalde hij de energie, de inspiratie en de moed vandaan om aan zo’n onderneming te beginnen? Twaalf jaar geleden was het een troostrijke gedachte dat zulke dingen bestonden, want in die tijd kon ik me nog verbeelden dat ik zelf zulke ambities koesterde. Maar dat was verleden tijd.

De durf was verdwenen toen de originaliteit me in de steek begon te laten. Een landhuis waar ik nooit meer kwam. De as van een afgebrand hotel. Een allegaartje van villa's in namaaktudor en utilitaire kantoorgebouwen. Een mislukt huwelijk en een verwaterd beroep: op meer kon ik niet bogen na een decennium van zeilen reven voor de wind.

De menigte stroomde duwend en schreeuwend over Cheapside. Getoeter, gierende banden, het geschreeuw van de krantenjongens. Regen begon te vallen. Ik liep voort als in een droom, een droom over wat geweest had kunnen zijn als ik wat moediger en vastberadener was geweest, met mijn liefde voor Consuela als garantie tegen de valstrik van het eigenbelang. Waarom had ik haar verraden? Dat is gauw verteld. Voor mijn carrière. Voor geld en aanzien. En die leken me die ochtend even nietszeggend als de druilerige grauweheid van de lucht boven mijn hoofd.

Frederick's Place 5A was het zenuwcentrum van mijn professionele bestaan sinds Imry en ik er in 1907 waren begonnen. Telkens als ik de gammele trap beklim en dat aroma van oud papier en nog ouder houtwerk ruik, moet ik denken aan Imry en ik zoals we toen waren: we zaten te springen om werk en waren amper in staat om de huur op tafel te krijgen, maar we waren jong en energiek en rijker dan nu, in alle opzichten behalve één. We waren vastbesloten van ons te laten horen, goed te bouwen en daarmee bekendheid te krijgen. Helaas zijn dat de idealen van de jeugd, want Imry zal nooit meer de trappen op springen en ik zal evenmin nog grootse ontwerpen op weggegooide enveloppen schetsen. Het leven is wat we ervan maken en de middelbare leeftijd is de tijd waarin we rekenschap moeten afleggen van wát we ervan hebben gemaakt. Die afgelopen septemberochtend bekeek ik het koperen bordje – RENS HAW & STADDON, A.R.I.B.A. – met een merkwaardig gevoel van

weezin en besteeg ik de trap met een hoofd vol strategieën om de dag die voor me lag, door te komen.

‘Morgen, meneer Staddon,’ zei Reg Vimpany toen hij me zag binnenkomen.

‘Goeiemorgen, Reg. Waar is iedereen?’

‘Doris komt wat later. De tandarts, weet u nog?’

‘O, ja,’ loog ik.

‘Kevin is melk gaan halen.’

‘Aha.’

‘En meneer Newsom,’ voegde hij er nadrukkelijk aan toe, ‘is er nog niet.’

‘Geeft niet. Fris m’n geheugen eens op: wat hebben we vandaag?’

‘Nou, ik moet de offertes van Mannerdown met u door nemen. Vanmiddag krijgt u Pargeter. En u heeft Harrison beloofd dat u in de loop van de middag een kijkje bij Amberglade gaat nemen.’

‘O ja. Misschien zal meneer Harrison nog even moeten wachten. Zullen we die offertes om elf uur doen?’

‘Prima, meneer.’

‘Bedankt, Reg.’

Ik trok me terug in mijn kantoor en besepte maar al te goed dat die arme Reg afkeurend zijn hoofd zou schudden over zoveel laksheid. Hij was vijftien jaar ouder dan ik en de enige chef de bureau die we ooit hebben gehad: hij was betrouwbaar en onverstoortbaar en kennelijk schepte hij er genoeg in om een zekere mate van efficiëntie op kantoor te handhaven, hoe weinig dankbaarheid hij ook van ons oogstte.

Toen ik de deur van mijn kantoor achter me dichttrok, had ik het gevoel dat ik in een veilige cocon zat. Hier had ik de tijd en de ruimte om na te denken en de gelegenheid mijn gezonde verstand los te laten op het kleine beetje informatie waarover ik beschikte. Consuela was de moord op Rosemary Caswell ten las-

te gelegd. En Rosemary Caswell was een nicht van haar man. Ik kon me het meisje niet eens herinneren. Ik kon me wel een neef herinneren, dat zeker, een vervelend jongetje van een jaar of negen dat inmiddels rond de twintig moest zijn. Maar een nicht? Waarschijnlijk z'n zus. Wat had Consuela met haar? En vanwaar die aanklacht van poging tot moord? Ik slingerde mijn jas en hoed op de kapstok, staarde uit het raam naar de rode bakstenen zijgevel van Dauntsey House en besepte dat het vermoeden van een half verhaal nog veel erger was dan een vreselijke waarheid.

'Ook goeiemorge, meneer Staddon!' Kevin Loader, onze onweerstaanbaar oneerbiedige kantoorbediende, betrad het vertrek met een theatraal gerammel van de deurknop. Soms verwelkomde ik die opgewekte en zelfverzekerde rukwind, maar vandaag niet. Hij was in een paar sprongen bij mijn bureau, deponeerde een bundeltje post in de in-bak en wierp me een scheve grijns toe. 'Ik lees dat een van uw huizen in het zonnetje staat, meneer Staddon.'

'Wat?'

'Clouds Frome. Vammorrege op de bus las ik het in de *Sketch*. Een gruwelijke moord, kennelijk. Niks van gehoord?'

'O ja, ik geloof dat ik inderdaad... zoiets heb gelezen.'

'Wat is er van waar?'

'Ik heb echt geen idee, Kevin.'

'Kom nou. U kent die familie toch?'

'Dat was heel lang geleden. Voor de oorlog. Ik herinner me er bijna niets van.'

Hij kwam een stap dichterbij. De naar roddel hongerige grijns week niet van zijn gezicht. 'Die Consuela. Dat is toch een lekker stuk?' Ik schudde mijn hoofd in de hoop dat hij het op zou geven. 'Dat zijn ze toch altijd?'

'Wie?'

'Moordenaressen,' siste hij vol leedvermaak. 'En zeker gifmengsters.'

Toen ik Kevin had weggewerkt, ging ik zitten en dwong mezelf een sigaret te roken om wat te kalmeren. Zoals de zaken ervoor stonden, was er geen enkele verplichting om in te grijpen in iets wat de Caswells aanging. Althans geen verplichting die de buitenwereld zou erkennen. Het recht om tussenbeide te komen had ik nog veel minder. Als er ooit al van enig recht sprake was geweest, had ik dat al lang geleden verspeeld. Maar dat ik meer wilde weten, stond vast. Doen alsof er niets was gebeurd, belangstellend de rechtbankverslagen afwachten, maar verder volmaakt onverschillig blijven, was niets voor mij. Ik herinnerde me de naam van de plaatselijke krant dankzij mijn talrijke bezoeken aan Hereford zoveel jaar geleden, dus belde ik het kantoor en wist ze te bewegen om mij de exemplaren van hun laatste twee wekelijkse afleveringen te sturen. Ik zei niet waarom en zij vroegen er niet naar. Alleen mijn schuldgevoel fluisterde me in dat ze het misschien wel zouden raden.

Waar beginnen de lijnen die twee mensen in dit leven bij elkaar brengen? Hoe ver moet je teruggaan om de oorsprong van hun samenvallende lotsbestemming te vinden? Ergens tussen het afhandelen van de offertes van Mannerdown en het aanhoren van een verhandeling over een nieuw soort emulsieverf door de onvermoeibare Pargeter, zocht ik mijn allereerste kantooragenda's op en berekende ik datum en tijdstip van mijn eerste ontmoeting met Consuela Caswell, iets wat ik nog nooit eerder had gedaan. Het was tijdens mijn tweede bezoek aan Hereford in november 1908, nadat de opdracht voor de bouw van Clouds Frome was beklonken en de locatie was vastgesteld. Nu zag ik dat het op dinsdag 17 november rond vier uur 's middags was geweest. In elk geval was dat het aangekruiste tijdstip waarop ik thee zou gaan drinken bij de heer en mevrouw Caswell, mijn rijke cliënt en zijn vrouw. Maar door die precisie liet ik me geen ogenblik misleiden. Onze kennismaking was niet

het gevolg van een haastig neergeschreven afspraak in een agenda, maar het onvermijdelijke gevolg van de ontelbare toevaligheden en verbanden die ieders leven regeren.

Het zou bijvoorbeeld heel goed kunnen dat de verantwoordelijkheid bij Ernest Gillow lag. Hij was de charmante en tolerante architect van variététheaters en taveernes op wiens kantoor ik stage liep nadat ik in 1903 in Oxford was afgestudeerd. Gillow kwam zelf van Cambridge en had me aangenomen als gunst aan mijn vader, van wiens diensten als beursmakelaar hij dikwijls gebruik had gemaakt. Een jaargenoot van hem op King's College in Cambridge was niemand minder dan Mortimer Caswell, de oudste zoon van de oprichter van G.P. Caswell & Co., cidermakers in Hereford. Toen enige tijd later Mortimers jongste broer Victor na ruim tien jaar Zuid-Amerika terugkeerde met een fortuin op de bank en een Braziliaanse vrouw aan zijn arm, lag het wel in de lijn der verwachtingen dat hij de bouw van een indrukwekkend landhuis een toepasselijk symbool van zijn succes zou vinden. Mortimer suggereerde Gillow als de voor de hand liggende deskundige voor het aanwijzen van een jonge, enthousiaste architect. Aangezien ik pas een jaar daarvoor Gillows praktijk had verlaten, meende hij mij een aanzienlijke gunst te bewijzen door mijn naam te laten vallen. En dat was ook zo, in alle denkbare opzichten.

Volgens mijn agenda was ik op 21 oktober 1908 naar Hereford gereisd om samen met mijn toekomstige cliënt de plaats te bekijken waar Clouds Frome moest komen. Londen was in mist gehuld, maar in het westen baadde het landschap vredig in de zon. Toen de trein Hereford in het begin van de middag naderde, staarde ik als betoverd naar de goudkleurige wouden, de bedrijvige boomgaarden, de donkergroene weiden en glooiende heuvels van een landschap dat ik amper kende. Mijn hoop rees zo hoog als de hemelsblauwe lucht, want dit was natuurlijk de kans waar iedere jonge architect van droomt: de kans

om stijl en locatie te combineren in een vorm waarmee hij zichzelf een plaats in de eeuwigheid kan verwerven.

Inmiddels hadden Victor Caswell en ik elkaar een paar keer geschreven en een keer telefonisch gesproken. Daarom betwijfelde ik geen moment dat hij een van de twee grote, slanke, goed geklede heren was die bij de uitgang van het station van Hereford stonden te wachten, maar het was niet duidelijk wie van de twee het was. Uiterlijk leken ze erg op elkaar. Ze hadden allebei een mager gezicht met een snor. De een was gekleed in een colbertkostuum met een hoge hoed, de andere in groen, gestippeld tweed met een zwierige pet. De laatste stelde zich voor als Victor.

‘Mijn broer Mortimer,’ verklaarde hij toen we elkaar de hand schudden. ‘Hij gaat mee om zijn mening te geven.’

Wat Victor betrof was er sprake van veel broederlijke opgewektheid, maar Mortimer gaf daar weinig blijk van. Hun sterke uiterlijke gelijkenis leek wel bedoeld om hun tegengestelde karakter te compenseren. Victor wilde dolgraag op pad en zelfs de korte omweg naar mijn hotel leek hem te frustreren. Zijn glanzend groene en goudkleurige Mercedes was zonder meer de fraaiste auto waarin ik ooit had gereden, en in Hereford, waar paard-en-wagens nog altijd de regel waren, trok hij dan ook veel bewonderende blikken. Op de stoffige landweggetjes ten westen van de stad zette hij er flink de gang in terwijl hij over zijn schouder vragen op me afvuurde over architecten die ik bewonderde, stijlen die me bevielen en bouwmetaal waaraan ik de voorkeur gaf. Gezicht en stem waren bezielde van iets wat het midden hield tussen trots en plezier: een ongeduldige, vurige drang om alles wat hij had gepresteerd, luister bij te zetten.

Mortimer zat ineengedoken naast me op de glanzende, leren achterbank en hield de rand van zijn hoed vast. Hij leek wel het polaire tegendeel van zijn broer: somber, zwijgzaam en pessimistisch. Toen ik een alledaagse vraag over de ciderhan-